

ג'בריל אלרג'וב ובכירי פתח נוספים מציגים את אסטרטגיית "ההתנגדות העממית" (קרי, הטרור העממי) כדרך פעולה מרכזית אם ישראל תודיע על סיפוח שטחים

13 ביולי 2020

כללי

◀ לאחרונה הרבו בכירי פתח להציג את "ההתנגדות העממית" (קרי, הטרור העממי), כדרך הפעולה המרכזית למקרה של סיפוח שטחים ע"י ישראל. **ג'בריל אלרג'וב, בכיר פתח**, בריאיון שהעניק לערוץ אלמיאדין המזוהה עם חזבאללה, טען, כי "ההתנגדות העממית" מתבצעת בדרכי שלום (טענה חסרת בסיס) וזוכה לגיטימציה בינלאומית. עם זאת, מבחינה עקרונית לא שלל אלרג'וב את החלופה של "התנגדות חמושה" (קרי, טרור צבאי ממוסד) אך התייחס לכך בזירות בציינו, כי במקרה של סיפוח שטחים הם [פתח] יתכנסו כדי להחליט בנושא (עיקרי הריאיון ראו **נספח א'**). **אסאמה אלקואסמה, דובר פתח בגדה**, אמר, כי כעת מתקיימים **מגעים שוטפים עם חמאס לקידום תכנית הסלמה של "ההתנגדות העממית"**, כפי שהיה **באנתיפאדה הראשונה**.

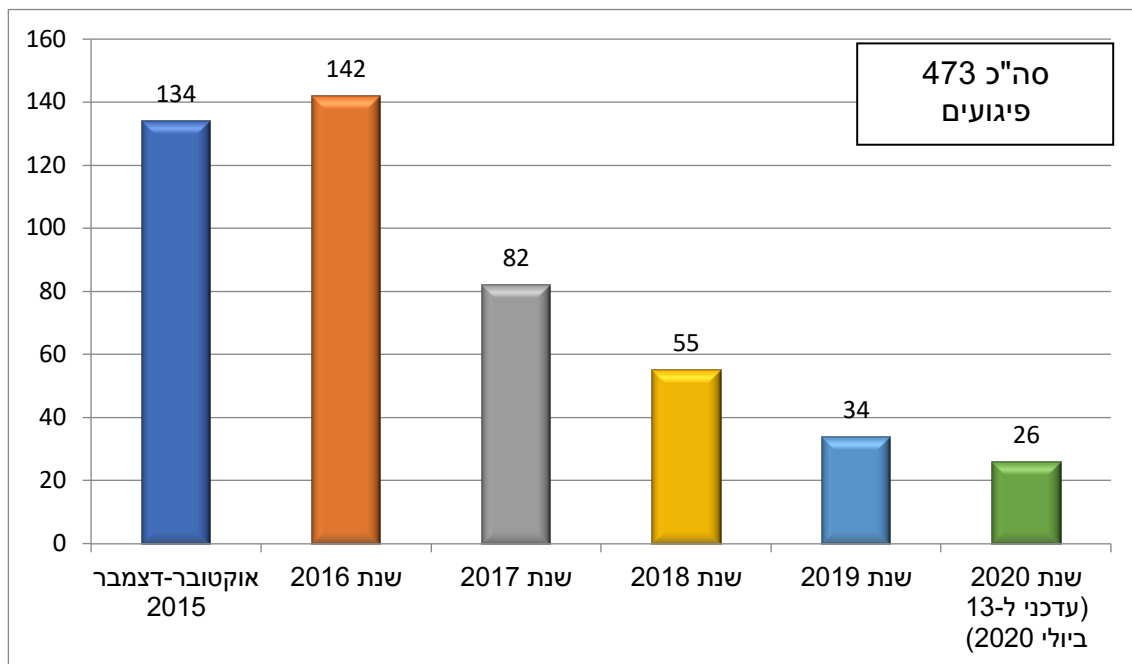


ג'בריל אלרג'וב מתראיין לערוץ אלמיאדין הלבנוני
(דף הפייסבוק של ג'בריל אלרג'וב, 8 ביולי 2020).

◀ **בכירי חמאס**, ובהם **אסמאעיל הניה**, ראש הלשכה המדינית של **חמאס**, התבטאו גם הם בעניין "ההתנגדות העממית". אולם בדבריהם היו **שני הבדלים חשובים** בהשוואה לאלו של פתח. לדבריהם **הסכמה לתכנית "ההתנגדות העממית של פתח" אין פירושה ויתור על "ההתנגדות החמושה"**, **שבראיית חמאס היא דרך הפעולה המועדפת**. זאת ועוד, לדברי הניה מטרת ה"התנגדות" על כל צורתה אינה רק הכשלת תכנית הסיפוח ו"עסקת המאה" אלא **חיסול מדינת ישראל** ("שחרור" כל פלסטין, מהנהר ועד הים) (פירוט ראו **נספח ב'**). **ח'אלד אלמשעל, ראש הלשכה המדינית של חמאס לשעבר**, קרא למצות את "ההתנגדות העממית" ולבצע בגדה מגוון פעולות, שמטרתן להתיש את ישראל: פיגועי דקירה ודריסה; הקמת "אוהלי סולידריות" בבקעת הירדן ובשטחים שתספח ישראל ועימותים עם חיילי צה"ל.

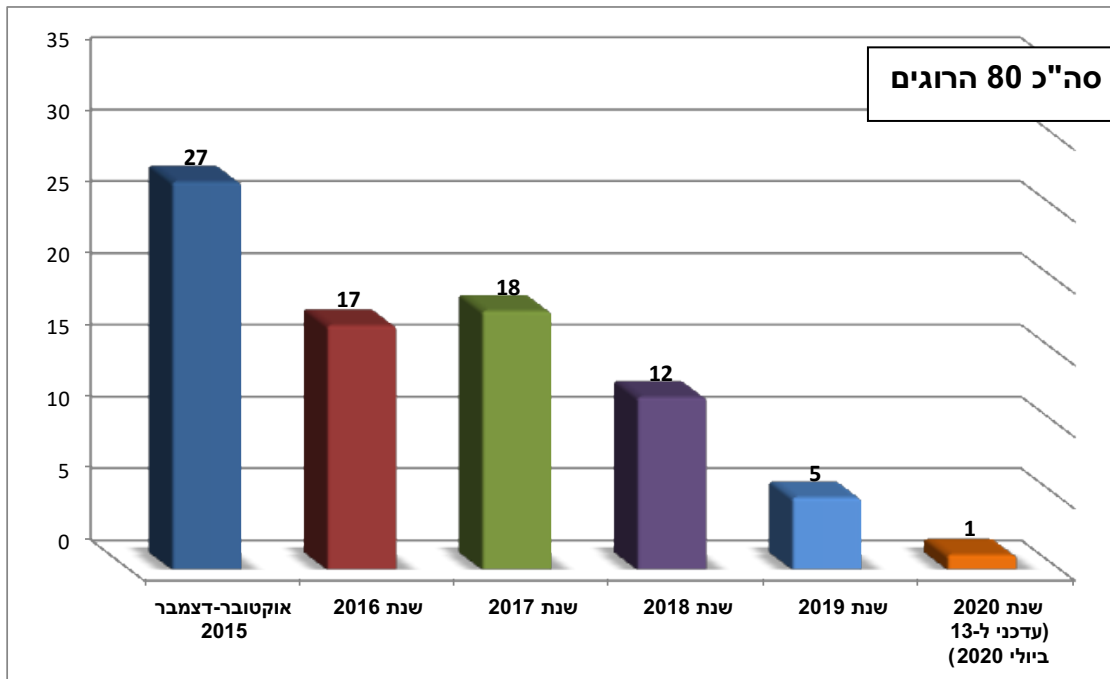
◀ **מהי "ההתנגדות העממית" (קרי, הטרור העממי)?** זוהי אסטרטגיה, אשר גובשה בוועדה השישית של פתח (אוגוסט 2009), אומצה ע"י הרשות הפלסטינית ושבה ואושרה בוועדה השביעית של פתח (30 בנובמבר 2016) ובפורומים נוספים של פתח ואש"ף. בניגוד להצהרות אבו מאזן ובכירי פתח והרשות **אין המדובר ב"התנגדות בדרכי שלום" (מקואמה סלמיה) אלא בטרור עממי, המתבצע במגוון כלי נשק "קרים", כגון פיגועי דקירה או פיגועי דריסה** (אליהם נוספים לעיתים פיגועי ירי והנחת מטענים). כל זאת בתוספת **יידוי תכוף של אבנים, השלכת בקבוקי תבערה וחיכוכים עם כוחות הביטחון הישראליים (מאפייני הטרור העממי ראו נספח ב')**. עד כה התבצעו במסגרת הטרור העממי **473 פיגועים משמעותיים**. שיאו של הטרור העממי היה **בסוף שנת 2015**. הוא התגבר במהלך שנת 2016 אך מאז נמצא באופן רצוף במגמת ירידה. **פיגועי הטרור העממי גרמו מאז אוקטובר 2015 לשמונים הרוגים ביהודה ושומרון**, רובם אזרחים ישראלים וחלקם אנשי כוחות הביטחון.

פיגועים משמעותיים מאז אוקטובר 2015¹



¹ "פיגועים משמעותיים" מוגדרים על-ידינו כפיגועי דקירה, דריסה (הנפוצים ביותר) ולעיתים אף פיגועי הטמנת מטענים, פיגועי ירי או פיגועים משולבים. במונח "פיגועים משמעותיים" לא נכללים אירועי יידויי אבנים והשלכת בקבוקי תבערה המתבצעים באופן שגרתי.

מספר ההרוגים הישראליים מאז אוקטובר 2015 (מאז פרוץ גל הטרור בשלהי 2015)

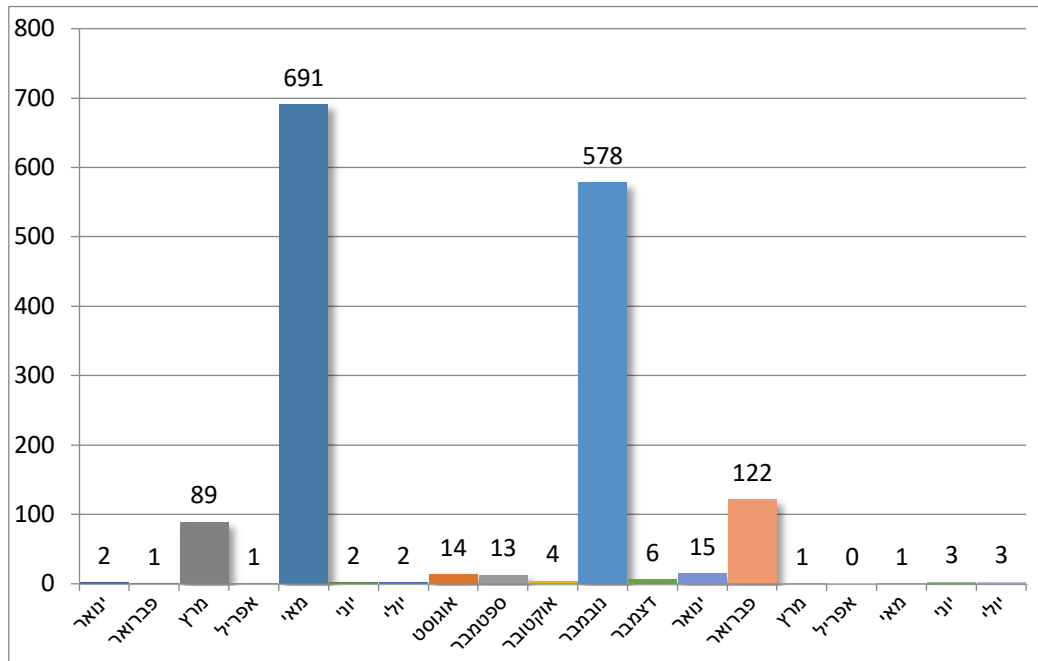


"ההתנגדות העממית", המוצגת ע"י ג'בריל אלרג'וב ודובר פתח כמענה הנבחר למהלכי סיפוח של ישראל, אינה איפא דרך פעולה חדשה אלא אסטרטגיה קיימת, הננקטת ע"י הרשות ופתח במשך כעשור. אסטרטגיה זאת מיושמת בשטח באופן שוטף ומבצעה נהנים מסיוע פתח והרשות הפלסטינית. אנו סבורים בתסריט של סיפוח שטחים ע"י ישראל עלולה לגבור המוטיבציה העממית לביצוע טרור עממי בסיוע ובעידוד של פתח והרשות. עם זאת, להערכתנו, לרשות הפלסטינית ולפתח יש עניין שלא לאפשר את הפיכת הטרור העממי להתדרדרות ביטחונית נרחבת, העלולה להציב בפני הרשות אתגר משילות משמעותי. לפיכך, להערכתנו, ינסו הרשות הפלסטינית ופתח לשלוט על "גובה הלהבות" של ההתנגדות העממית במגמה לשמור, שהיא לא תצא מכלל שליטה. הדבר מציב קושי מובנה בפני שיתוף פעולה אפשרי בין פתח לחמאס סביב קידום ההתנגדות העממית, רעיון הזוכה לתהודה רבה בתקשורת הפלסטינית.

◀ ובאשר לחמאס, מדיניותה התאפיינה מאז סוף מרץ 2018 בהפעלת לחצים מבוקרים על ישראל, שכללו מאפיינים של טרור עממי מאורגן (הפגנות רבות משתתפים, חלקן בקרבת הגדר) בשילוב עם טרור צבאי ממוסד (בסבבים של ירי רקטות והתכתשויות אלימות עם צה"ל בקרבת הגדר). אולם מאז סוף דצמבר 2019 הופסקו הצעדות בקרבת הגבול ובחודשים האחרונים השתררה רגיעה יחסית בין חמאס לישראל, שנוצלה היטב ע"י חמאס לטיפול מוצלח בהתפשטות נגיף קורונה. אולם, להערכתנו, רגיעה זאת הינה קצרת ימים ואינה משקפת מדיניות הרגעה ארוכת טווח של חמאס. להערכתנו, עלולה חמאס לשוב לדפוס הפעולה הקודם של חיכוכים אלימים בקרבת הגבול מלווים בסבבי הסלמה בין אם בתסריט של סיפוח שטחים ע"י

ישראל, ובין אם בתסריטים אחרים (למשל, היגרות לעימות עם ישראל ע"י פרובוקציות של ארגונים "סוררים" ובמרכזם הג'האד האסלאמי בפלסטין).

ירי רקטות ופצצות מרגמה בחתך חודשי (מאז תחילת שנת 2019)



◀ חמאס הנרתעת מעימות צבאי כולל עם ישראל ברצועה, רואה את יהודה ושומרון כזירה המרכזית לביצוע פיגועים נגד ישראל. היא רואה בהסלמת "ההתנגדות העממית" מנוף לקידום הטרור הצבאי ולעידוד התקוממות נרחבת של התושבים (אנתיפאדה חדשה), מתוך הערכה, שערעור היציבות הביטחונית ביהודה ושומרון יוביל להתחזקותה ולהחלשת פתח והרשות. מאמצים בכיוון זה ליוו את שנות הטרור העממי ועד כה הם סוכלו בהצלחה ע"י שירותי הביטחון של ישראל ושל הרשות הפלסטינית. החלשת התיאום הביטחוני בין ישראל והרשות הפלסטינית והסלמה ב"התנגדות העממית" עלולים לסייע למאמצי חמאס "לייצא" את הטרור הצבאי ליהודה ושומרון ולהעמיק את השפעתה בשטחי הרשות.

נספחים

◀ להלן שלושה נספחים לעבודה:

◆ נספח א'- התבטאויות בכירי פתח אודות "ההתנגדות העממית":

- "ההתנגדות העממית" כפי שהוצגה בראיון ג' בריל אלרג'וב (אלמיאדין, 8 ביולי 2020)
- התבטאות דובר פתח בגדה, אסאמה אלקואסמה

◆ נספח ב'- התבטאויות בכירים בחמאס:

◆ נספח ג'- מאפייני אסטרטגיית "ההתנגדות העממית":

- כללי
- מאפייני הטרור העממי ("ההתנגדות העממית")

התבטאויות בכירי פתח אודות "ההתנגדות העממית"

"ההתנגדות העממית" כפי שהוצגה בראיון ג'בריל אלרג'וב (אלמיאדין, 8 ביולי 2020)

◀ בעקבות מסיבת עיתונאים משותפת שקיים בכיר פתח, ג'בריל אלרג'וב, עם סגן ראש הלשכה המדינית של חמאס צאלח אלעארורי, העניק אלרג'וב ראיון לערוץ אלמיאדין הלבנוני, המזוהה עם חזבאללה. הריאיון התאפיין בטון לוחמני (כמקובל אצל ג'בריל אלרג'וב). במהלך הריאיון הוא התייחס מספר פעמים ל"התנגדות העממית" (קרי, לטרור העממי) כאל דרך הפעולה הנבחרת למקרה בו ישראל תבצע את "תכנית הסיפוח".

◀ להלן עיקרי ההתייחסות של ג'בריל אלרג'וב בכל הנוגע ל"התנגדות העממית":

◆ ביצוע הסיפוח ע"י ישראל יהווה "הכרזת מלחמה" על פתרון שתי המדינות וסיומו של כל משא ומתן. לנוכח מצב שכזה "כללי העימות" בין הפלסטינים לישראל ישתנו ואז יפתחו הפלסטינים ב"התנגדות עממית". שכן, לטענת אלרג'וב, יש לפלסטינים לגיטימציה בינלאומית להגדרה עצמית, להקמת מדינה, "ולביצוע התנגדות על כל צורותיה".²

◆ ג'בריל אלרג'וב שב וחזר על האמירה, כי אם ישראל תודיע על סיפוח "כללי העימות עימה ישתנו". הדבר יעשה בשותפות עם חמאס על בסיס "אחדות תפיסת המאבק" בישראל. ג'בריל אלרג'וב סבור שחמאס רואה בשלב זה את ה"התנגדות העממית" כבחירה אסטרטגית (חמאס, מצדה, שבה והבהירה כי בראייתה "ההתנגדות החמושה" היא דרך הפעולה המועדפת (ראו נספח ב').

◆ "הבחירה האסטרטגית" (של הרשות ופתח) בתקופה הנוכחית הינה "התנגדות עממית בדרכי שלום" בגדה, ברצועה, בירושלים ובפזורה הפלסטינית³. אלרג'וב הוסיף כי "הכיבוש" (הישראלי) דוחף את הפלסטינים ואת הקהילה הבינלאומית לבחון מחדש את כללי העימות.

◆ כתב אלמיאדין שאל את אלרג'וב האם במקרה של התפתחויות (בהקשר לסיפוח הישראלי) פתוחה גם האפשרות שהפלסטינים יאמצו גם את "ההתנגדות החמושה" [קרי, טרור צבאי מאורגן]. תשובתו של אלרג'וב לשאלה הייתה עמומה וזהירה. לדבריו, אם ישראל תחליט על סיפוח, ולו גם חלקי, הם (פתח) יחזרו לנקודת ההתחלה, כפי שהייתה לפני הסכמי אוסלו, ואז כללי העימות "ישתנו בהחלט". אלרג'וב הוסיף, כי במקום להשתמש בטרמינולוגיה של "מאבק מזוין" או "ירי רקטות" הוא

² המונח "ההתנגדות על כל צורותיה" כולל הן את הטרור העממי ("ההתנגדות עממית") והן הטרור הצבאי הממוסד ("ההתנגדות החמושה"). השימוש בתוספת "על כל צורותיה" נועד להבהיר, כי "ההתנגדות החמושה" אינה נשללת עקרונית, גם אם בעיתוי הנוכחי מועדפת "ההתנגדות העממית".

³ בדיקת התבטאויות ג'בריל אלרג'וב בעשור האחרון מעלה, כי אין ממש בדבריו על "ההתנגדות בדרכי שלום". בשנים אלו שב ג'בריל אלרג'וב והביע תמיכה במחבלים שביצעו פיגועים רצחניים, שבהם נהרגו אזרחים ישראלים (ראו עתירה לבג"צ של מכון "מבט לתקשורת פלסטינית", "תיק ג'בריל אלרג'וב", 27 ביולי 2016). העותרים ביקשו לפתוח בחקירה פלילית נגד ג'בריל אלרג'וב בגין הסתה לרצח. בעתירה מצוטטות התבטאויות של ג'בריל אלרג'וב בהן הוא מאדיר את הטרור העממי בין השאר ע"י קריאת אירועי ספורט על שם טרוריסטים, מבצעי פיגועי הטרור העממי (בתוקף תפקידו כיו"ר הוועד האולימפי הפלסטיני).

מעדיף לומר שבמקרה של סיפוח הם **ישבו ויחליטו** (בנושא). מכל מקום, הוסיף אלרג'וב, **הם ינקטו יוזמה ו"לא יניפו דגל לבן"**.

◆ במצב בו ישראל תספח שטחים, טען אלרג'וב, **תאפשר הקהילה הבינלאומית לפלסטינים לנקוט ב"התנגדות על כל צורותיה"** [מונח המתייחס הן ל"התנגדות העממית" והן ל"התנגדות החמושה"⁴]. "התנגדות" זאת תתבצע באזורים הכבושים (קרי, שטחי יהודה ושומרון וירושלים) נגד "הכיבוש [הישראלי] וסמליו" במטרה להביא לסיום "הכיבוש". ג'בריל אלרג'וב קבע, כי **הפלסטינים ישתמשו ב"זכותם החוקית" בעיתוי שיכאיב לישראל ("הכיבוש") ויסב לה סבל**.

התבטאות דובר פתח בגדה, אסאמה אלקואסמה

◆ אסאמה אלקואסמה, חבר המועצה המהפכנית של פתח ודובר פתח בגדה התייחס בריון עיתונאי ל"התנגדות העממית" (דניא אלוטן, 9 ביולי 2020). לדבריו, הפעילויות שמקיימת פתח נגד הסיפוח ונגד "עסקת המאה" אינן רק תגובות למהלכים הישראליים או מהלכים זמניים, **אלא הם מבטאות "תכנית רצופה" במסגרת תכנית "ההתנגדות העממית"**.

◆ לדברי אלקואסמה מתקיימים כעת מגעים בין פתח לחמאס **להסלמת ההתנגדות העממית**. מגעים אלו הינם **כמעט יום-יומיים וקיים תיאום בדרג גבוה לשם הסלמת ההתנגדות העממית**, במסגרת תכנית [משותפת] אחת, **כפי שנעשה באינתיפאדה הראשונה**.

⁴ במהלך גל הטרור של אוקטובר 2015 הזהיר ג'בריל אלרג'וב את הפלסטינים כי הקהילה הבינלאומית מתנגדת לפיצוץ אוטובוסים בת"א אך היא תתמוך בהתנגדות העממית: "הקהילה הבינלאומית לא מסכימה לכך שאוטובוס יתפוצץ בתל אביב. אבל הקהילה הבינלאומית אינה שואלת מה קורה למתנחל או לחייל שנמצאים בשטחים בזמן הלא נכון ובמקום הלא נכון. אף אחד לא שואל אודותיו! אף אחד לא שואל אודותיו. על כן, אנו רוצים להיאבק באופן שהעולם והקהילה הבינלאומית יישארו לצדנו (הטלוויזיה של הרשות הפלסטינית, 17 באוקטובר 2015, מתוך "מבט לתקשורת פלסטינית", "תיק ג'בריל אלרג'וב", 27 ביולי 2016).

התבטאויות בכירים בחמאס

◀ במקביל להתבטאויות של בכירי פתח יצאו גם בכירי חמאס לאחרונה בהצהרות התומכות ב"התנגדות העממית", עם **שני הבדלים חשובים:**

◆ בראיית הרשות הפלסטינית ופתח "ההתנגדות העממית" הינה האסטרטגיה המועדפת. בראיית חמאס הסכמתה ל"התנגדות העממית" **אין פירושה ויתור על "ההתנגדות החמושה", אשר היא צורת המאבק המובילה נגד ישראל.**

◆ בראיית חמאס **מטרת ה"התנגדות" (העממית והחמושה) אינה רק הכשלת תכנית הסיפוח של ישראל ו"עסקת המאה"**, אלא בראש ובראשונה **חיסול מדינת ישראל ("שחרור" כל המולדת הפלסטינית, מהנהר ועד הים)**. אבו מאזן, לעומת זאת, הצהיר כי הרשות נותרה מחויבת לפתרון שתי המדינות והשאיר "דלת פתוחה" למתווכים חלופים, שיתפסו את מקומה המרכזי של ארה"ב (הקוורטט הבינלאומי)⁵.

◀ להלן מבחר התבטאויות של בכירי חמאס:

◆ **אסמאעיל הניה, ראש הלשכה המדינית של חמאס**, התייחס לסוגי "ההתנגדות" בנאום שנשא בפני פורום בינעריבי (ערוץ אלאקצא, 11 ביולי 2020):

- מטרת התכנית של חמאס אינה הכשלת הסיפוח ו"עסקת המאה". **תכנית זאת הינה שלב לשחרור כל המולדת הפלסטינית, מהנהר ועד הים;** [הקמת] פלסטין, שבירתה ירושלים; חזרת כל הפליטים לאדמתם ולבתים שמהם גורשו; שחרור כל האסירים מבתי הכלא של ישראל.
- **במונח אסטרטגיית "ההתנגדות" הכוונה ל"התנגדות כוללת, על כל צורותיה ובראשן ההתנגדות החמושה"**. חמאס ממשיכה באסטרטגיה זאת **והזרוע הצבאית שלה ממשיכה בבניית הכוח ומוכנה לצאת לשדה הקרב**. הניה סיים דבריו באומרו "לא נכיר בישראל, לא נשליך את הרובה. נמשיך בהתנגדות עד שנגשים לעמינו ולאומתנו את ציפיותיהם ואת שאיפותיהם לפלסטין חופשית, ערבית ואסלאמית".

◆ **מוסא אבו מרזוק**, חבר הלשכה המדינית של חמאס, התייחס לשיחת הועידה שהתקיימה בין ג'בריל אלרג'וב לצאלח אלעארורי. לדבריו, משמעות הסכמת חמאס **לגבש תכנית של "התנגדות עממית" עם פתח אין פירושה ויתור על המאבק החמוש, משום שזוהי דרכה של חמאס** (אתר דניא אלוטן, 9 ביולי 2020).

⁵ ראו פרסום מרכז המידע מ-2 ביוני 2020: "הרשות פתחה במערכה לסיכול כוונת ישראל להחלטת הריבונות ביהודה ושומרון".

◆ **ח'אלד משעל, ראש הלשכה המדינית של חמאס בעבר**, בראיון שפורסם בדף הפייסבוק של גוף

(בבריטניה) בשם "פורום ההגות הערבי"⁶ התייחס לדרכי המאבק נגד ישראל:

• **הגדה המערבית הינה הזירה היומיומית של החלטת הסיפוח**. הגדה, חייבת "להתקומם

ולבעור תחת רגלי הפולשים", באמצעות עימות במסגרתו **יעשה שימוש בכל נשק אפשרי-**

דריסה, סכינים ואמצעים נוספים.

• בנוסף לכך קיימת **"ההתנגדות העממית ההמונית"**. במסגרת "התנגדות" זאת יש להגיע

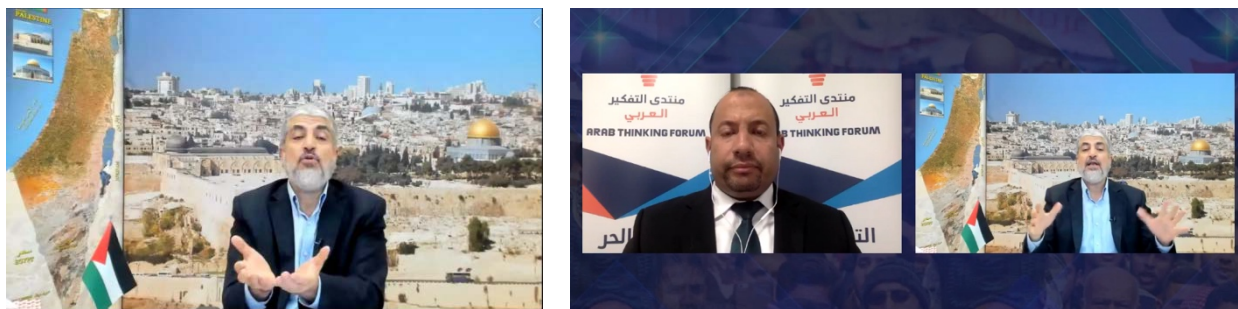
לבקעת הירדן ולמובלעות שישראל מעוניינת לספח, **ולהקים בהם "אוהלי סולידריות"**. יש

להתעמת עם החיילים שהוקצו לסיפוח ולהפוך את צעדי ישראל למהלכי התשה עבודה.

• ח'אלד משעל קרא גם למחנות (הפליטים) ולפזורה הפלסטינית (בלבנון?) לערוך **"צעדות**

שיבה" לגבולות. לדבריו, ניתן גם **לקיים פעולות מחאה והפגנות מול השגרירויות**

והקונסוליות הישראליות בעולם (דף הפייסבוק של "פורום ההגות הערבי", 1 ביולי 2020).



**ראיון ח'אלד משעל ליו"ר "פורום ההגות הערבי", מחמד אמין
(דף הפייסבוק של "פורום ההגות הערבי", 1 ביולי 2020)**

⁶ "פורום ההגות הערבי" (Arab Thinking Forum) הוא גוף עצמאי המאגד מספר אינטלקטואלים ועיתונאים ערבים המתגוררים בבריטניה (דף הפייסבוק של הפורום, 1 באוקטובר 2019). בכתב העת "Arab-London", פורסמה כתבה שבה צוין, כי הפורום החל את פעילותו בעריכת כנס בנושא הנורמליזציה בין ישראל לערבים והסכנות שלה לסוגיה הפלסטינית (30 במרץ 2019). בראשו עומד מחמד אמין, שמכהן גם כעורך הראשי של כתב העת והאתר Arab-London (אתר Arab-London, המציג עצמו כקול הקהילה הערבית בבריטניה, יוני 2019).

מאפייני אסטרטגיית "ההתנגדות העממית"

כללי

"ההתנגדות העממית", קרי-הטרור העממי, הינה אסטרטגיה של מאבק נגד ישראל, אשר גובשה בוועידה השישית של פתח ואומצה ע"י הרשות הפלסטינית (אוגוסט 2009). מאז היא שבה ואושררה בוועידה השביעית של פתח (30 בנובמבר 2016), בכנס המועצה המרכזית של אש"ף (15 בינואר 2018) ובפורומים נוספים.

◀ במסגרת הטרור העממי נעשה שימוש מאסיבי ב**אלימות "עממית" בלתי ממוסדת**, המתבצעת בדרכים שונות: הפגנות וחיכוכים עם כוחות הביטחון הישראליים, יידוי אבנים, השלכת בקבוקי תבערה, ושימוש בפיגועים הדורשים "כלי נשק" קר (כגון פיגועי דקירה או דריסה). לעיתים מתבצעים גם פיגועי ירי והנחת מטענים למרות שסוג זה של פיגועים חורג מהדפוס השגור של "ההתנגדות העממית". אסטרטגיית "ההתנגדות העממית" מיושמת ע"י פתח והרשות הפלסטינית בעשור האחרון, אך מסיבות רבות (שלא כאן המקום לפרטן) היא עדיין לא הפכה להתקוממות עממית נרחבת כפי שהייתה במהלך האנתיפאדה הראשונה, הנתפסת כמודל של ההתנגדות העממית.

מאפייני הטרור העממי ("ההתנגדות העממית")

◀ ניתוח פיגועי הטרור העממי בחמשת השנים האחרונות מעלה מספר מאפיינים בולטים:

- ◆ **הטרור העממי** אינו עומד בפני עצמו אלא זוהי אסטרטגיה המשולבת במאבק מדיני, כלכלי, הסברתי ומשפטי, שמנהלת הרשות הפלסטינית נגד ישראל. בראיית הרשות הפלסטינית ופתח יישום "ההתנגדות העממית" יוצר ביחסי הפלסטינים עם ישראל מתח תמידי, מבוקר ונשלט, שבאמצעותו ניתן להפעיל לחצים על ישראל, בהיקף ובמינון התואמים את ההתפתחויות בתהליך המדיני והנתפסים כלגיטימיים ע"י הקהילה הבינלאומית. בו בזמן בזירה הפנים-פלסטינית מציבים הרשות הפלסטינית ופתח באמצעות "ההתנגדות העממית" חלופה קבילה על הציבור הפלסטיני ביהודה ושומרון לתפיסת "ההתנגדות החמושה" של חמאס, שבראיית הרשות הפלסטינית ופתח, אינה מועילה לשלב הנוכחי של המאבק הפלסטיני נגד ישראל (הגם שהיא אינה נשללת עקרונית).
- ◆ **"ההתנגדות העממית"** אינה מחאה שקטה ונטולת אלימות כפי ששבים וטוענים אבו מאזן ובכירים בפתח וברשות הפלסטינית⁷ (ובעיקר בפני "אוזניים מערביות" ובפורומים בינלאומיים). במסגרת הטרור העממי נעשה שימוש מאסיבי באלימות המתבצעת באמצעי לחימה "קרים", בדגש על יידוי תכופ של אבנים והשלכת בקבוקי תבערה וביצוע ספוראדי של סוגי פיגועים אחרים

⁷ המונח בו הם משתמשים הינו **מקואמה סלמיה**, התנגדות בלתי אלימה. ביטוי להבדל שבין הרטוריקה המכוונת כלפי חוץ להתבטאויות המכוונות ל"אוזניים פלסטיניות" ניתן למצוא בנאום של אבו מאזן במועצת הביטחון (11 בפברואר 2020). בנאום קבע אבו מאזן, כי הפלסטינים מחויבים למאבק באלימות. הוא הדגיש, כי הפלסטינים לעולם לא יפנו לאלימות ולטרור וילחמו באמצעות "ההתנגדות העממית" בדרכי שלום.

כגון **דקירה או דריסה**. מאז גל פיגועי הטרור העממי בסוף 2015 ועד היום **גרמה אלימות זאת לשמונים** הרוגים ישראליים, ביהודה, שומרון ובירושלים, רובם אזרחים וחלקם אנשי כוחות הביטחון.

העלאת טענת הכזב באו"ם כי "ההתנגדות העממית" הינה בלתי אלימה



מימין: אבו מאזן נואם בכינוס העצרת הכללית של האו"ם בניו-יורק: "לא נלך לטרור ולאלימות..." (ופא, 21 בספטמבר 2017). משמאל: אבו מאזן לחברי במועצת הביטחון: הפלסטינים לעולם לא יפנו לאלימות ולטרור ויילחמו באמצעות "ההתנגדות העממית הבלתי אלימה" (דף הפייסבוק של אבו מאזן, 11 בפברואר 2020)

הסתה של פתח לביצוע הטרור העממי: זוהי אינה "התנגדות" בלתי אלימה...



מימין: עידוד פיגועי דקירה ע"י פתח, עם פרוץ גל הטרור העממי (חשבון הטוויטר של משרד הגיוס והארגון של פתח, 4 באוקטובר 2015). משמאל: עידוד פיגועי דריסה שהתפרסם בדף הפייסבוק של תנועת השביבה (סיעת הסטודנטים של פתח) באוניברסיטת אלנג' אח בשכם. בכרזה נכתב: "התנגד, ולו גם באמצעות מכוניתך" (דף הפייסבוק של תנועת השביבה באוניברסיטת אלנג' אח שבשכם, 6 בנובמבר 2014). יום קודם לכן בוצע פיגוע דריסה קטלני בשכונת שיח' ג'ראח בירושלים.



קריקטורה של הקריקטוריסט הפלסטיני עמאד בעלבכי. שפורמה בעקבות פיגוע הדריסה בארמון הנציב בירושלים (שבו נהרגו ארבעה קציני צה"ל ו-13 חיילים נפצעו). במקום סיסמת פתח "הפיכה עד הניצחון" מופיעה הסיסמה "דריסה עד הניצחון" כשמשמאל נראה שלט ועליו הכתובת: "פלסטין" (9 בינואר 2017, mapnews.com)

◆ הרשות הפלסטינית תומכת בפומבי באלימות המתבצעת באופן שיטתי במסגרת "ההתנגדות העממית". היא מעניקה תמיכה כספית למבצעי הטרור העממי ולבני משפחותיהם ומסייעת בבניית בתים למשפחות מחבלים שבתיהם נהרסו ע"י ישראל. אבו מאזן ובכירי הרשות ופתח מקיימים פגישות עם מחבלים ובני משפחותיהם ובכירי הרשות ופתח מקיימים ביקורי תנחומים. כלי התקשורת של הרשות ופתח תומכים בפיגועי הטרור העממי ומבצעייהם ומעלים בשיטתיות את הטענה שישראל "מוציאה להורג" פלסטינים תמימים ללא עוול בכפם (תוך התעלמות מכך שהמדובר במחבלים שנהרגו במהלך הפיגועים).

בכירי פתח מנחמים משפחה של מבצע פיגוע ירי ומגישים סיוע למשפחת המחבל



מימין: בכירי פתח מחמוד אלעאלול וג'מאל מחיסן מבקרים בסוכת האבלים של משפחת ג'ראר בג'נין⁸, ששניים מבניה השתתפו בפיגוע ירי שבו נהרג אזרח ישראלי (דף הפייסבוק של מחמוד אלעאלול, 22 בינואר 2018). משמאל: התמונה שהועלתה לדף הפייסבוק הרשמי של פתח (24 בינואר 2018).

⁸ משפחת ג'ראר הינה משפחת בג'נין, ששניים מבניה השתייכו לחולייה אשר ביצעה פיגוע ירי סמוך לחוות גלעד (שמונה ק"מ דרומית מערבית לשכם). בפיגוע נהרג אזרח ישראלי (9 בינואר 2018). בכירי פתח ומושל ג'נין ערכו ביקור ניחומים אצל המשפחה. סניף פתח בג'נין מיהר "לחבק" את משפחת ג'ראר. הסניף העמיד לרשות המשפחה דירה מושכרת, כולל ציוד ומוצרי חשמל. בני המשפחה אמורים לגור בדירה השכורה עד שייבנה ביתם החדש. לדברי נור אלדין אבו רב, מזכיר פתח בג'נין, העמדת הדירה לרשות משפחתו של ג'ראר נועדה להדגיש את "החובה הלאומית של פתח" כלפי משפחות שבתיהן נהרסו ע"י צה"ל (ופא, 24 בפברואר 2018).



מימין: אמו של אחד המחבלים מודה לסניף פתח בג'נין על הבית, שהועמד לרשות המשפחה (יוטיוב, 24 בפברואר 2018) משמאל: דף הפייסבוק הרשמי של פתח מפרסם פוסט של אחיו של אחד המחבלים, בו הוא מודה למזכיר פתח בג'נין ולסגנו על הסיוע שהעניקו למשפחה (דף הפייסבוק הרשמי של הפתח, 24 בפברואר 2018).

◆ למבצעי הטרור העממי **אין פרופיל אחיד**. מרבית המבצעים היו **בודדים** ולפיכך כונה הטרור העממי גם "טרור הבודדים" (הגם שהיו מקרים של התארגנויות מקומיות, שכללו מספר מחבלים). מאפיין שכוח הינו **הגיל הצעיר של מבצעי הפיגועים** (הגם שהיו ביניהם גם מבוגרים ואף אבות ואימהות לילדים). חלק מהמבצעים היו תלמידי בית ספר, סטודנטים או מובטלים, **ללא עבר של ביצוע פיגועים וללא השתייכות לאחד מארגוני הטרור**. בקרב המבצעים בלט מקומם של אלו שביצעו את הפיגועים **ממניעים אישיים שלא על רקע לאומי או דתי** (בעיות במשפחה; תסכול אישי; קיפוח מגדרי של נשים; רצון להימלט מקשי היום-יום; רצון להפך לשהיד שיהנה ממנעמי גן העדן ומשפחתו תהנה מיוקרה ותקבל גמלה כספית נאה מהרשות הפלסטינית).

◆ הרשות הפלסטינית מתנגדת להפיכת "**ההתנגדות העממית**" **למאבק צבאי מזוין עם ישראל** ("התנגדות חמושה"). הרשות ומנגנוני הביטחון הפלסטינים **אכפו עמדתם זאת על חמאס ועל שאר ארגוני הטרור באמצעות פעילות סיכול מתמשכת בשיתוף פעולה ביטחוני עם ישראל, חרף הביקורת הקשה מצד חמאס** (שיתוף פעולה זה נפגע לאחרונה בשל הסתלקות הרשות מההסכמים והקשרים עם ישראל בתחומים השונים, כולל התחום הביטחוני, אך הביקורת של חמאס בעניין שיתוף הפעולה הביטחוני עם ישראל עדיין נמשכת).

◆ למרות אימוץ אסטרטגיית "**ההתנגדות העממית**" **במישור העקרוני הרשות הפלסטינית ופתח אינם פוסלים את תפיסת "המאבק המזוין"**: במצע של תנועת פתח (אוגוסט 2009) נאמר, כי **תפיסת "המאבק המזוין" נותרה בגדר חלופה אפשרית לעתיד, לכשהתנאים המדיניים והחברתיים בסכסוך עם ישראל יחייבו זאת** (הדבר נרמז גם על ידי ג'בריל אלרג'וב בראיון שצוטט לעיל). זאת ועוד, גם בעידן "**ההתנגדות העממית**", **פתח והרשות הפלסטינית משמרים את המורשת והסמלים של "המאבק המזוין" נגד ישראל, דבר המוצא ביטוי בטיפוח פולחן השהידים מכל הארגונים והפיכתם למודל לחיקוי עבור בני נוער, גם כאלו שנטלו חלק ברצח אזרחים ישראלים**. דוגמה מובהקת לכך היא **האדרת דלאל אלמע'רבי**, והפיכתה למודל לחיקוי (מחבלת מפתח שהשתתפה בפיגוע כביש החוף, בו נרצחו 37 אזרחים ישראלים ובהם 13 ילדים).



מימין: האדרת דלאל אלמע'רבי בספרי לימוד של הרשות הפלסטינית (השפה הערבית, כיתה ה', חלק ב (2019), עמ' 51). משמאל: כרזה שהתפרסמה בדף הפייסבוק של משרד הגיוס והארגון של פתח לרגל יום הולדתה של המחבלת דלאל אלמע'רבי (דף הפייסבוק הרשמי של משרד הגיוס והארגון בפתח, ב-29 בדצמבר 2013).

◀ מספר הפיגועים המשמעותיים שבוצעו במסגרת הטרור העממי מאז אוקטובר 2015 עומד עד כה על 473. הוא הגיע לשיאו בשלהי שנת 2015 (גל של 134 פיגועים משמעותיים) ובמהלך שנת 2016 (142 פיגועים). מאז הוא נמצא במגמה רב-שנתית של ירידה (שנת 2020 עדיין לא הסתיימה אך המגמה המסתמנת יכולה להעיד כי מספר הפיגועים המשמעותיים עלול לעלות בשנה הזאת). פיגועים אלו גרמו מאז אוקטובר 2015 שמונים הרוגים ישראלים, רובם אזרחים וחלקם אנשי כוחות הביטחון. מספרם נמצא אף הוא במגמת ירידה רב-שנתית.